

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Duminec'a.

Prețul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 57.

Joi, 29 17 Iuliu

1880.

Brasiovu 28/16 Iuliu.

N'a trecut multu și eata că s'a facutu introdu-
rea la editiunea a dou'a a resbelului orientalu.
ce este ôre demonstratiunea navala, ce au de-
a-o inscená marile poteri in contra Turciei,
nu o asemenea introducere? Faptulu că unu
meru ôrecare de nâi de resbelu, fara trupe de
barcare, se va preamblá prin apele turcesci nu
speria inca pe Turci, tocmai pentru acést'a inse
sulu intreprinsu de câtra poteri pôte avé urmari
grave. La casu candu Pórt'a nici in urm'a acelei
demonstratiuni nu s'ar' decide a face finitu cestiunei
muntenegrene și grece, poteri voru fi constrinse
face sè se esecute vointi'a loru și a veni c'unu
meru corespundietoriu de trupe in ajutoriulu
muntenegrului și alu Greciei.

Situatiunea devine și mai complicata prin a-
rea, că in faptu a și isbucnit resbelulu între
muntenegreni și Albanesi, dejá se numera mortii și
râitii din ambele tabere și Turci'a nu numai, că
in treprinde nimicu spre a esecutá stipulatiunile
privitóre la Muntenegru, dér' spriginesce chiaru pe
partia resistenti'a Albanesiloru.

Barbatii de statu turci vedu fórte bine unde tin-
se politic'a mariloru poteri și de aceea le vine
de greu a se conformá vointiei loru. Ina-
de tóte este politic'a cabinetului anglesu, de
se temu. „Angli'a“ dice diarulu „Temps“
nu se multiamesse numai cu pretentiunile grecesce,
pune in cestiune esistenti'a Turciei; programulu
mentalulu alu d-lui Gladstone pretinde isgonirea do-
minatiunii turcesce din Europ'a și federatiunea state-
mici din peninsula cá mostenitóre. Ce mirare că
asemeni impregiurari Turcii isi dicu: déca
vorb'a de esistenti'a nóstra in Europ'a, de ce
ne subscriemu noi insine sentinti'a de mórte?

Ne potemu inchipui cu ce surisu va fi primitu
altanulu scrisóra ce se dice cá i-a adresat'o re-
la Angliei, conjurandulu cá se respunda cu-o a-
ndine concilianta la dorinti'a poteriloru, spre a
asigurá astfelu sustineréa pacii. Regina mai
péléza la onórea guvernului turcescu, care dupa ce
subscrisu tractatulu dela Berlinu nu pôte se 'lu
se neesecutatu. Frumóse consilii ce i se dau
Turciei, careia voiescu se-i mai amputeze unu mem-
bru alu corpului!

Guvernulu turcescu a și respunsu la not'a co-
lectiva a poteriloru facéndu-le noue propositii.
„Bine, noi primimu a esecutá tractatulu dela Ber-
linu dér' regulati fruntariile asia cá se ne convina
si noue, nu ne luati Ianina, Metzovo și Larissa.“
Ista este esenti'a respunsului Pórt'e, care, déca se
va adevéri, trebuie se aduca cu sine in fine inter-
ventiunea armata a poteriloru semnatóre.

Cestiunea gréca a devenitu in modulu acest'a
strinsu legata de cea muntenegrina, demonstratiunea
poteriloru va trebui dér' se aiba de scopu ambele
cestiuni și anevoie ne vine a crede cá aceste se
voru poté resolvi in buna intielegere. Deocamdata
poterile europene procedu in unanimitate, pèna
candu va durá inse „intielegerea européna“?

Nu mai incape indoiéla cá indata ce actiunea
comuna européna va dá de-o pedeca seriósa, rivali-
tatile dintre poteri voru esi la suprafația și bun'a
armonia de pèna acuma se va preface in cea mai
trista neintielegere, atunci se voru vedé bine con-
tarile nóuei grupari de aliantie, cari acuma abia se
potu zari.

Diarulu francesu „Temps“ este de parere, cá
acordulu european se va dissolvá intr'unu resbelu
in Angliei, care va avé la spate pe Russi'a, contra
Austriei, care va avé la spate pe Germani'a și a-
change, cá in casulu unui conflictu interessulu Fran-
césu recere, cá ea sè se retraga din concertulu eu-
ropeanu observandu o neutralitate absoluta.

Este caracteristicu pentru situatiunea actuala,
cá Francesii se pórt'a cu atáta reserva in cestiunea

esecutarii decisiuniloru conferentiei dela Berlinu,
la cari tocmai ei au contribuitu atáta de multu.
Semnu, cá se temu cá nu cumva findu constrinsi
a se angagiá in Orientu, se'si conturbe lini'a de
conduita observata pèna acuma cu respectu la Ger-
mani'a, semnu totodata, cá afacerea gréca și mun-
tenegrina cu tóta pretins'a „armonia a concertului
europénu“ a ajunsu in stadiulu acel'a periculosu, care
pôte da nascere celoru mai mari complicatiuni.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Incordarea între Croati'a și Ungari'a
devine totu mai mare: „Pester Lloyd“ se plange
cá partid'a diarului „Obzor“ declara pe fația res-
belu Ungariei. Ungurii sunt inse departe de a 'și
perde cumpetulu — dice „P. L.“ — pentru cá in
Agram s'a deschisu o noua firma opositiunala. In
fine amenintia, in modulu obicinuitu, pe Croati, cá
déca voru continuá vechi'a tactica in forma noua,
Ungari'a va privi cu cea mai mare ne'ncredere la
o asemenea atitudine a Croatiei s. c. l.

Interessantu este cá, pre candu diarele ma-
ghiare agitéza pentru eliminarea limb'e i g e r m a n e
din tóte scolile maghiare, Croatii se ocupa
seriosu de cestiunea introducerei limb'e germane de
studiu obligatu in tóte scolile croate,
cá limba europeana, care posede o literatura gran-
diósa și este mai multu apta cá ori-care alta de a
face cunoscuti pe Croati cu nisuintiele și progres-
sele spirituale ale celorlalte natiuni. „Potemu se
o invetiamu“, scrie „Narodne Novine“ din Agram,
potemu se-o invetiamu fara periclitarea individuali-
tatii nóstre nationale, cá unu medilocu de a cu-
nósce cultur'a lumiei. „N. Nov.“ este in contra
ideei celoru ce voiescu se introduca in scólele me-
die limb'a francesa și russa.

Afacerea locot. colonelu S e e m a n n cu concip-
ientulu in ministeriulu de finance Lieszkovski
s'a terminatu, dupa cum relacamu mai josu, dér'
ghimpele a remasu, cestiunea tricolorului maghiaru
ofensatu inca nu este aplanata. Indata ce s'a au-
ditu, cá loc. col. Seemann voiesce sè se reintórca
la regimentulu seu in Erlau, s'a latitu sgomotulu,
cá in acestu orasiu se prepara demonstratiuni
contra lui. De aceea comand'a generala s'a adre-
satu la vice-comitele cu provocarea, cá sè faca totu
spre a impededá ori-ce escesse, căci la dincontra
ordinea ar' trebui se fia restabilita de catra militia
c. r. și tóta responsabilitatea pentru consecintie ar'
cadé pe umerni oficialorulu civile.

In siedinti'a dela 24 Iuliu diet'a din
L e m b e r g a primitu o resolutiune, propusa inca
inainte de 1872 de Dr. Zienialkowski, prin care
se provóca guvernulu de a sistemisá la Universita-
tea din Lemberg o catedra pentru dreptulu
p o l o n u și la amendoue universitatile tierii drep-
tulu polonu și istori'a lui se fia puse între obiectele
obligate la essamenele rigoróse.

Noulu ambasadoru alu Austro-Ungariei pe langa
inalt'a Pórta, d. baronu C a l i c e a plecatu la
C o n s t a n t i n o p o l u , trecéndu pe la Bra-
siovu in Romani'a. La Sinai'a s'a opritu pentru
o di și la Bucuresci inca a avutu de cugetu a se
opri o di. „Salutamu cu mare bucuria sosirea d-lui
Calice in tier'a nóstra“, scrie „Press'a“, „Rarele
calitati ce'lu distingu l'au facutu simpathicu animi-
loru romane in timpulu siederii d-sale in midilo-
culu nostru, cá agentu diplomaticu alu imperiului
austro-ungaru.“

Baronulu Calice afla o grava situatiune politica
in Constantinopolu, care pôte aduce cu sine inca
mari complicatiuni. Cestiunea muntenegréna-alba-
nesa a devenitu fórte acuta prin incaierarile ce a-
vura locu între fii impatienti ai muntiloru, și prin
demonstratiunea navala ce voiescu se-o faca pute-
rile; cestiunea gréca de alta parte este inca și mai

amenintiatóre, cu deosebire déca se va adevéri, cá
Turci'a e decisa a dá unu respunsu negativu la
not'a colectiva a poteriloru.

Din Constantinopolu se anuntia, cá respun-
sulu Portii la not'a colectiva
a fostu espedatu in 24 l. c. Pórt'a face cunos-
cutu, cá voiesce se consenta la o discus-
siune asupra liniei de fruntarii stabilite de
câtra conferenti'a dela Berlinu, déca poteri voru
acceptá in principiu, cá Ianina, Larissa și Mezovo
se remana in posesiunea Turciei. Acestu respunsu
este cá și negativu, căci cine va admite, cá pote-
rile ar' primi a supune din nou discussiunei hota-
ririle dela Berlinu. Acuma le incumba dér' grava
problema de a esecutá cu forti'a aceste hotariri.

Dela Ragusa, 24 Iuliu, vine scirea, cá M u n-
t e n e g r e n i i au atacatu pe Albanesi aprópe
de Cermaniti'a, și au ucisu 32 albanesi luandu-le
turmele. Principele Nichit'a a ordonat, cá vitele
se li se restituie. — Unu decretu princiaru or-
dona chiamarea sub arme a tuturoru ómeniloru validi
dela 16 la 60 ani. Trupele mergu tóte la Pod-
goritza și la Antivari.

Telegramele, ce vinu dela Scutari, vorbescu nu-
mai de invingeri ale Albanesiloru. Ajunge inse
deocamdata, cá in facta resbelulu mun-
t e n e g r e n u - a l b a n e s u s ' a inceputu. H o d o
B e g , comandantulu albanesu, a facutu comitetulu
ligei din t a b e r ' a d e l a T u s i urmatoriulu
raportu: „Mai multe sute de Muntenegrini au ja-
fuitu dela noi la Cemerica vite și fructe. Eu am
ordonatu a li se luá inderetu. Hottii, Grudii și
Clementii au atacatu pe Muntenegreni, cari sunt a-
jutati de câtra detasiamentulu dela Podgoritza și
Vrbica. De dóue ôre duréza lupt'a. Voiu tramite
ómeniloru ajutoriu.“ — Sér'a a anuntiatu Hodo-
Beg: Dupa o lupta de trei ôre Muntenegrenii a u
f o s t u b a t u t i la Cemerica și Fundin'a. Ei
s'au retrasu in taber'a loru. Miriditii mohamedani
sub Colas-Ag'a atacara pe inimici, cari ucisera deja
30 dintre noi, și adusera siése capete in tabera.
Si Hotti au ucisu multi inimici. Perderea nóstra
totala e de 44 ómeni.“ — Iritatiunea in Scutari
a ajunsu la culme. Se astépta, cá comitetulu ligei
se dé ordinu spre a se atacá Podgoritza.

Numirea lui D e r v i s i u - p a s i ' a de Vali
(guvernuru) la Scutari se considera pe aci cá unu
semnu, cá Pórt'a incuragéza resistenti'a Albanesi-
loru. Dervisiu-pasi'a este unu inimicu mare alu
Muntenegrului.

„Agenti'a Havas“ publica o lunga depesia, in
care sunt resumate, in modu istoricu, negociarile
cabinetelor in privinti'a M u n t e n e g r u l u i .
Angli'a propuse Portii cederea Dulciniei seu ese-
cutarea protocolului de la 18 Aprilie. Pórt'a re-
fusá de a cede Dulcinia și cerú unu restimpu de
trei luni pentru esecutarea conventiunei de la 18
Aprilie. Puterile refusara de a acordá acestu res-
timpu și staruira in esecutarea imediata a conven-
tiunei. Pe timpulu acestor negociari, cabinetulu
anglesu, in prevederea unei atitudini indaratnice a
Portii, luá initiativ'a de a stabili unu acordulu
puteriloru și propuse verbalu celorlalte cinci cabi-
nete de-a se trimite in apele turcesce o flota, care
se se compuna din vase de ale tutulorulu puteriloru
și se duca cu sine trupe de desbarcare. Austr'o-
Ungari'a acceptá in principiu demonstratiunea de
flote, dér' respinse tramiterea de trupe de desbar-
care și ceru cá fie-care putere se nu contribue de
cátu cu doue séu trei vase. Russi'a aderá puru și
simplu la acést'a propunere, fara nici o reserva.
Tóte puterile facura reserve in privinti'a amenunte-
loru, dér' in totalu se restabili unu acordulu complectu
in privintia unei demonstratiuni de flote.

Se mai citamu inca o v o c e g e r m a n a a
a s u p r a situatiunei actuale a F r a n c i e i .
„Democratiscbe Correspondenz“ din Berlin, dupa ce
reamintesce, cá revolutiunea francesa a fostu o bine-

facere nu numai pentru Franca, dér' chiar si pentru lumea intréga, se esprime astu-feliu :

„Cu tóte perderile enorme ce a suferitu, Franca din punctulu de vedere financiaru e astadi tíer'a cea mai prospera din Europ'a. Lu doui ani impositile au scadiutu cu 200 milióne franci si camerile au mai votatu la 15 Iuliu inca o scadere de impositile de 125 milióne. Se póte dice, cá acést'a e unu frumosu daru de serbatóre! Franca 'si-a reconstituítu asemenea si fortiele militare. Regenerarea armatei franceze e aprópe terminata; cu tóte acestea, serbatórea de la 14 Iuliu n'a avutu unu caracteru resboinicu, ci pacificu. Pentru ce Francesii aru dori resbellulu? Sciu ei cátu costa nu numai pe invinsi dér' si pe invingetori, si au vediutu pré bine, cá 'si póte resbuna cineva si fara a face resbelu, séu a se aruncá din nou in aventuri nesigure. Serbatórea nationale a Francesiloru merita asemenea simpatia celorlalte popóre si trebue se le inspire reflexiuni grave. Se póte dice acést'a mai cu séma Germaniloru. Dupa noue ani de munca continua, Francesii suntu invingetori in ceea ce privese libertatea si buna-starea, ér' noi suntemu invinsii. Francesii s'au ocupatu mai multu de fondulu lucruriloru, pe candu noi ne amu multiamitu cu suprafaci'a. Francesii au lucratu de la presedinte pëna la celu din urma cetatianu; noi amu statu cu bratiile incrucisiate si amu lasatu se lucreze numai pe cei mari. Resultatulu firesce a fostu deosebitu, si pentru aceea serbatórea nationala a Francesiloru trebue se indemne si pe celelalte popóre a face cá densii.“

Gelosi'a, ce esiste intre marile poteri, cu deosebire intre Russi'a si Angli'a in afacerile orientale, nu mai lasa odihna diplomatiloru. Chiaru si acuma, in asié numit'a stagiune mórtá, cabinetele schimba la note si la depesie, cá si candu ne-amu affá in ajunulu unei noue campanie. In timpulu din urma Anglesii au fostu alarmati prin scirile de pregatiri de resbelu bulgare. S'a adeveritu, cá Russi'a tramite mereu in Bulgari'a arme si oficeri russi. Guvernulu fiindu interpelatu cu privire la concentrarile de trupe bulgare, a respunsu, cá nu a primitu nici-o informatiune asupra unei pretinse concentrari de trupe bulgare la Ichtiman.

Totodata guvernulu britanicu a facutu cunoscutu, cá intentiunea s'a este de a publicá corespondinti'a diplomatica privitoria la miscarea uniunista a Bulgariiei cu Rumeli'a orientala. Cátu despre publicarea corespondintiei schimbate cu Russi'a in privinti'a introducerei de arme si munitiuni in Bulgari'a si a sosirei de oficeri russi in acestu principatu, este necessariu, cá cabinetulu anglesu se aiba pentru acést'a consentimentulu Russiei, care nu crede, cá i se va refusá. — Cabinetele schimba la note intre olalta, si care este resultatulu fapticu? Acel'a, cá fiacare merge inainte pe cararea, pe care a apucatu pëna ce in fine se voru pomeni cu totii la pragulu unui resbelu si mai mare si crâncenu, cá celu dela 1877/8.

Unu episodiu din serbarile Vienei.

La intrarea triumfala a tiroriloru, sositu din tóte tierile in orasiulu Vien'a, carulu festivu alu „tirului federalu austriacu“, care erá trasu de síese cai albi, a fostu celu mai stralucitu. In fondulu acestui caru, de 5 stanjini de lungu si 4 stanjini de inaltu siedea Austri'a pe unu tron frumosu impodobitu, tienendu in stang'a o cununa de lauri, ear' in drépt'a sceptrulu; ea erá incungiurata de femei gratiöse imbracate in costumele diferiteloru nationalitati, cari reprezentau popórele si tierile monarchiei. Damele Hedwig de Stein si Francisc'a Lung reprezentau, cea d'antaia o Transilvanéna, cealalta o Romana.

Aceste figuri allegorice au facutu unu efectu extraordinariu, tabloulu, care aratá Austri'a cá mam'a buna, drépta si iubitoria a tuturoru popóreloru sale, a fostu salutatu de aplausele infinite ale poporatiunei capitalei austriace. A fostu numai o decoratiune festiva, dér' icón'a aceea a remasu cu tóte astea intiparita adencu in animele tuturoru, cari au vediut'o, cáci erá icón'a unui viitoriu mai ferice, esprimá dorinti'a nobila a unei infratiri a tuturoru popóreloru de sub sceptrulu Habsburgiloru, erá simbolulu unitatii monarchiei.

Ide'a de unitate a fostu, pe care poporatiunea Vienei a aplaudat'o, privindu la allegori'a de pe carulu festivu alu tiroriloru austriaci, ide'a, care are aceea si radacina cu sentiulu dinasticu alu poporului, nu s'a ganditu nimenea in acelu momentu, cá óre cum se fia acea unitate, centralista ori federalista, ci

toti au salutatu cu entusiasmu ide'a de statu, ce-o esprimá acea allegoria.

Amu numitu serbarea din Vien'a o serbare centralista, pentru cá ea a intrunitu mai numai tirori nemti si pentru cá a avutu scopulu ascunsu de a demonstrá in contra nisuintelor de egala indreptare a popóreloru slave, dér' pe lënga acést'a tirorii austriaci au demonstratu pentru o Austri'a mare si puternica (Grossösterreich.) Vien'a inca si astadi se considera pe sine de centru, de adeverat'a capitala a monarchiei, si e naturalu la asemeni ocaasiunii solemnele sentiulu acest'a ce se manifesta intr'unu modu séu altulu. Nenumerate toasturi s'au redicatu pentru Vien'a, centrulu, care atrage la sine pe tóte popórele monarchiei s. a.

De astadata facuramu esperienti'a, cá Vien'a n'a pututu se atraga la sinulu seu pe lënga Nemti si pe Slavii Austriei, cu atátu mai susprindetoriu a fostu dér', cá dintre tóte nationalitatile negermane Maghiarii au fostu mai bine reprezentati la tirulu austriacu. Tirorii unguri cu maiestru Radocza din Pest'a in frunte, au beutu pentru o intielegere fratiésca si o legatura strinsa cu tirorii austriaci, pentru „concordi'a si intielegerea fratiésca a tuturoru popóreloru, cari traiescu sub sceptrulu monarchului comunu.“

Cine a mai vediutu tirori unguri luandu parte la o serbare unde devis'a dilei era „Austri'a unita, puternica, mare?“ Cumu au cutediatu acei tirori din Budapesta, Biserica alba etc. sè se gereze cá reprezentanti ai tiroriloru unguri? Intrebarile aceste s'au ventilatu deja prin foile maghiare. Chiaru „Ellenör“ organulu ministrului-presedinte, vine si condamna atitudinea acelu „triste figuri de maghiari“ (gyázmagyarok) cari au luat parte la tirulu din Vien'a. Numitulu diaru numera si pe Nemti din Ungari'a si pe Sasii din Transilvani'a intre acesti maghiari. Acést'a ne esplica pe deplinu „tristeti'a figurei loru maghiare.“ „Amu dá prea multa importantia insemnatii acestoru domni“ — dice „Ellenör“ cu privire la tirorii memorati — „déca ne amu indigná asupra fapteloru loru de acolo. Dér' ei ar' fi trebuitu se rosiésca, candu au vediutu, cá la peciórele Austriei, ce se portá in triumfu pe carulu decoratu in modu simbolicu, faceau omagie loru si figurele alegoricu impodobite ale Transilvaniei si Croatiei.“

Ce intemulare curiósá! Transilvani'a se dicea, cá ar' fi mórtá, cá ar' fi stërta pentru totdeuna din rëndulu tieriloru, cari constitue acést'a monarchia, candu eata cá deodata apare figur'a ei gratiósá pe carulu festivu alu tiroriloru austriaci. Ajunsa ea pe acestu caru numai din erórea arangioriloru, cari si-au uitatu ce s'a petrecutu de 12 ani încóce cu dens'a, ori cá capriciulu intemplareii a voitu cá prin figur'a ei alegorica se demonstre lumei, cá inca nu este mórtá?

Caus'a agrara ardelená in diet'a maghiara.

(Urmare.)

Adolf Zay: . . . Necesitatea urgenta de o procedura mai corespondetóre pentru regularea posesiunii in Transilvani'a se dovedesce mai elatantu prin datele, ce se cuprindu in espunerea de motive a ministrului de justitia, din care se vede, cá in 10 ani de dile s'au efectuitu numai 94 comassari. Acest'a e unu numeru atátu de neinsemnatu faciá cu 2500 comune, încátu este de ajunsu, cá se ne convinsemu, cá procedur'a de pëna acumu si organele ce au functionatu nu 'si-au implinitu chiamarea.“

Dupa acést'a dice, cá guvernulu nu 'i a successu pe deplinu a corespunde in proiectulu seu acestei necesitati, dér' cu multu mai bine si-a implinitu chiamarea comisiunea juridica, careia i suntemu datori cu mare multiamita si recunoscintia, cáci proiectulu ei corespunde pe deplinu scopulu. . . .

„. . . Eu me voiu provocá numai la unele dispositiuni speciale, care lipsiau din proiectulu guvernului si anume, cá in viitoriu procedur'a de regulare a posesiunii nu se va incepe intr'unu modu ofensivu prin actiune, ci prin rogare intr'unu modu mai conciliantu, care eschide ori ce inimicitia si gelosia. Eu inse sum convinsu, cá prin acést'a procedere mai domóla se voru delaturá fórté multe greutati. Alta dispositiune fórté corespondetóre este introducerea comassarii partiale. D-nu dep. George Popu a disu, cá situatiunea topografica a Transilvaniei nu este prea acomodata pentru comassare si in genere pentru regularea urbariala. Temerile d-sale póte, cá dispureau, déca reflectá la §. 24, din textulu comisiunii, prin care se ooncede si comassarea partiale si la § 7, prin care unele locuri sterile si preste totu locurile, cari nu merita a fi cultivate si nu se potu pune intr'o paralela cu pamenturile roditóre, se scotu de sub regulare. Este mai departe o dispositiune fórté corespondetóre, cá in viitoriu ingineriulu mesuratoriulu se va poté trage in cercetare

disciplinara, cáci esperienti'a ne a aretatu, cá in Transilvani'a inginerii incheiau contractu, se introduceau dupa tóte formele in teritoriu de mesuratu si dupa ce primiau antipatiunea se duceau acasa cu banii fara asi fi facutu datoritiua.

Si pëna acumu nu numai defectele procedurii au fostu caus'a, de in Transilvani'a s'au efectuitu atátu de puçine regulari de posesiune, ci in mare parte caus'a a fostu numerulu necorespondetóru alu organeloru procedetóre si in parte nocualificatiunea acestoru organe. Mai adanga apoi, cá judecatoriia esmisi inca au caditu sub faimós'a sistema intercalara si astfeliu a fostu posibilu, cá in Sibiiu se stagneru trei ani de dile, cáci in anulu primu referentulu respectóru n'a lucratu, pentru cá erá bolnavu, in anulu alu doilea n'a lucratu, pentru cá capetase concezu din caus'a bólei, ear' in anulu alu treilea nu s'a lucratu nimicu, pentru cá postulu judeului pensionatu, dupa sistem'a intercalara, nu s'a integratu. Potemu noi face deci cele mai bune legi, déca d-lu ministru va urmá si in viitoriu sistem'a de pëna acumu, ele voru remane numai pe hartia. D-lu ministru se se ingrigesca, cá pentru punerea in lucrare a acestei legi se aplice judecatoriia calificati si in numeru corespondetóru.

D-lu deputatu Ugron Gábor negresitu din cele mai bune intentiuni pentru locuitorii din fundulu regiu doresce, cá proportionarea posesiunii de pe acelu teritoriu se nu remana in suspenso. Déca d-sa cetea cu mai multa atentiune § 31 din proiectu, negresitu cá nu avea aceste nedumeriri, pentru cá in acelu § nu este vorba de suspendare, dér' se nu se teama, cáci pentru aceasta referentiele economice si de posesiune, de cari a amintitu d-s'a, nu voru remané neregulate, cáci le voru regulá aceia, a caroru proprietate sunt.

Dlu deputatu inse — si in acést'a privintia calca pe urmele vecinului seu, a d-lui deputatu Parteniu Cosma — s'a provocatu la impregiurarea, cá §. 82 din art. 53 ex 1871 nu s'a inactivatu. Scie me d-lu deputatu, despre ce este vorb'a in §. 82 din art. 53 ex 1871? Este vorb'a de o fapta a justitiei de cabinetu. §. 82 adeca o cestiune care se tiene curatu de sfer'a de activitate a judecatoriului anumitu cestiunea curatu juridica, cá óre anumite teritoriu sunt séu de natura urbariala, care o decisese judecatoriulu dejá in dóue Instantie; o sustrase in instanti'a a trei'a d-lu judecatoriulu, si asia legislativ'a s'a amestecat in afacerile justitiei si a comisu, cumu amu disu, o fapta de justitia de cabinetu fara parechia. Me incredu in liberalismulu stimabilulu meu amicu, cá nu va sprigini pe nime in asemenea fapte de arbitriu si spoliatiune de dreptu. Dér' se póte, cá zelulu prea mare alu d-lui deputatu 'i lipsesce si substratulu, pentru cá sub presiunea nedreptului § acelu referentie s'au regulatu prin impaciuiri; fostii proprietari s'au impacatu cu fostii iobagi, asia, cá celu puçinu pentru Salisce si Talmaciu o regulare ulterióra nu mai are unu substratu.

Dupa acestea declaru, cá primesce proiectulu comisiunii juridice de basa la desbaterea specialá si nu potu sprigini propunerea de amenare a d-lui deputatu Parteniu Cosma.

Contele Bánffy Béla se vede indemnatu a luá cuvintulu numai din motivulu, cá deputatulu George Popu au vorbitu de „deputati ardeleni.“ Noi, dice oratorulu, suntemu deputati alesi in Transilvani'a, dér' suntemu deputati si ai Ungariiei, cá ori si care deputatu din Ungaria. (Aprobari viue). Noi nu avemu interese speciale contrare intereseloru Ungariiei, pentru cá nu e unu iuteressu specialu, ci unu iuteressu pentru tíer'a intréga, déca intr'o parte a tieriei se reguleza referentiele si déca se inlesnesce regularea. (Aprobari generale).

Ministrulu-presedinte Tisza Kálmán cere mai antaiu se se primésca proiectulu de lege, dupa acést'a intorcându-se contra deputatulu Popu dice: D-lu deputatu s'a exprimatu in acesta casa cu privire la limb'a maghiara. „nici acést'a nu e unu lucru asia mare, nu o vomu invetiá, vomu oculi legea“ (D-lu George Popu clatina din capu.) Aceste sunt cuvintele próprii ale d-lui Popu, dupa cumu le-amu cetitu din notitiile stenografice. Cumcá legea, de care e vorba n'a fostu o lege de nationalitati, acést'a s'a demonstratu pe timpulu, candu s'a discutatulu scopulu ei a fostu. a promová interesele locuitoriloru nemaghiari, cáci le va fi de folosu a cunosce limb'a oficiala a statului. Déca atunci s'au amintitu unii scrupuli de nationalitati — cu tóte, cá eu nu tienu de indreptatiti — ficcare dintre domni deputati a avutu dreptulu se dé espressione nedumeriloru sale faciá cu proiectulu din discussiune, dér', déca unu deputatu dice acumu, candu legea e creata, in cas'a reprezentativa, cá vomu oculi legea, me rogu de iertare, acést'a nu e permisu niciari in lume. (Aprobari viue). Voiu se amintescu numai unu lucru si acest'a e, cá déca respectivii nu voru invetiá limb'a maghiara, acést'a va fi in prim'a linia spre pagub'a loru. Acei'a, cari voru agitá in direotiunea acést'a, cari voru staruí cá se realizeze cuvintele „vom oculi legea“, voru afá intru tóte impregiurările in Ungari'a unu guvernulu, care va paralisá staruintiele agitatoriloru si va validá legea si preste capetele loru. (Aprobari viue. George Popu clatina din capu). Repetu, am cetitu insemnarile stenografice din cuventu in cuventu.

Dep. Ugron Gáboru cere, cá lucrarile pentru catastrulu definitivu sè se aduca in legatura cu regularea proprietatii

transpunându-se în Transilvania, statului să suporțe spesele de măsurare. Se me ertati, dér' comassarea s'a facutu în mai mare parte a tieriei asia, că spesele mesurarii le-au plătitu privatii, dér' si natur'a lucrului, cere, că nu statulu privatii se suporțe spesele de măsurare. Deci se me erte din deputatu, dér' dorint'a d-sale, că statulu se plătesca aceste spese, trece preste marginile sacrificieloru ce le potemu cere dela statulu, deci ve rogu, se nu primiti proiectulu de resoluțiune alu d-lui Ugronu.

George Popu: ia cuventulu în cestiune personala si pentru a rectificá sensulu cuvinteloru sale reu întielese: Întâie de tóte respingiu insinuatíunea, că asi fi disu se nu respectamu o lege sanctiunata. Eu prin dechiaratiunea mea amu voitu numai se aretu sórtea acelor legi, care sunt lipite de bas'a morala. Dintr'altele dechiaru, că eu, care 'mi am priceputu si pâna acumu datorintiele mele patriotice si le amu implinitu si fara de amenintiarile d-lui ministru-presidentu, mi le voiu implini si în viitoriu si nu voiu dá ocasiune d-lui ministru-presidentu, că se'si validíteze amerintiarile sale cu mine pentru, a'si castigá prin acést'a nu sciu ce altu de ovatiuni. (Aprobari vii în stang'a estrema).

Scóla de Arte si Meserii din Ploiesci.

În 2/14 Iuliu a. c. s'au distribuitu premiele între elevii scólei de Arte si Meserii din Ploiesci, cari s'au distinsu în cursulu anului 1879/80. Localulu scólei erá indesuitu de publicu, asemenea si sal'a de espositiune, compusa de diferite obiecte lucrute de elevii scólei din tóte ateliererele. Indata dupa deschiderea solemnitatii directorulu scólei d. I. U. G. o r o n é n u a pronuntiatu unu frumosu discursu. Estragemu din acestu discursu publicatu în „Democratulu“ partea ce tractéza de progressele scólei de arte si Meserii.

Oratorulu accentuaza antaiu marele interesu, ce domnesce acumu în orasiulu comercialu Ploiesci pentru industria. Sperantiele ce le-au pusu Ploiesceni în scóla de Arte si Meserii se implinescu. Scóla a avutu unu numeru de treidiece de elevi; s'a lucratu multu în decursulu anului scolaru: obiecte variate în feraria, strugaria, templaria dogaria, tinichigieria si turnatória. Silintiele profesorilor au fostu încoronate de successu, dându-se judetiului, că contingentulu pentru anulu curentu, diece elevi bine instruiti în meseriile ce si le-au alesu: 3 templari, 1 strugariu, 2 ferari, 1 dogaru si 3 tinichigii. Vorbindu despre lucrarile efectuate de către elevi directorulu dise:

„Deca n'asiu enumera de câtu 5 obiecte din cele conectionate, totusi credu, eá asiu justificá o frunte senina si consciintia impacata înainte d-v. Scóla a facutu progresse, si acestu progressu, 'mi veti permite, a 'lu numí realu.

În adeveru, s'a lucratu în scóla, nisce spirale, planu inclinat (pater noster), la mór'a de faina a d-lui Panaitu Tanescu, care în lips'a nóstra, de siguru, proprietarulu, ar' fi alergatu la vreunulu din ateliererele straine séu prin Bucuresci. Ei bine acesti elevi, acesti copii, ce astépta astadi încoronarea meritulu si silintiei lor, dându o dovéda de capacitate si aptitudine au complectatu acestu stabilimentu industrialu din orasiulu nostru, si 'mi pare, că si proprietarulu are a se felicita, impreuna cu noi, de reusit'a obtienuta.

Pentru destilari'a de oleiu a d-lui George Cantacozino, scóla a primitu si a efectuatu, dupa comanda, 3 cazane obscure de destilatulu oleiu, care de asemenea ar' fi trebuitu comandate în strainatate; suntemu mandri dér' a ve comunicá, că amu primitu si pentru acést'a lucrare multumire.

Aveti înainte d-v. grilagiulu, piesa ce ar' fi trebuitu turnata în fonta, inse pe care noi amu lucrat'o la focu cu elevii nostri si acesti'a, uitandu numerulu arsuriloru si sutimele de gauri ce au necesitate pentru a'lu inchia; 'lu-au ridicatu în picóre si elu este gat'a a ve dá o dovéda de activitatea si progressulu eleviloru. Destinatulu, precumu este a fi asediatu într'o piatia publica a orasiului, în giurulu statuei „Liberata te a“, acestu grilagiulu va atestá liberarea Romanulu prin munca si cultura, în arte, că si în meserii; căci în adeveru, d-loru acesti copii, cari s'au deprinsu în gustulu frumosulu si în calculu, ce potu fi ei într'o di în acést'a tíera, unde majoritatea meseriasiloru este compusa de straini?! Merita der' tóte sollicitudinea acést'a scóla.

'Mi remane, d-loru, a ve vorbí acumu de doue modeste încercari pe cámpulu fecundu alu perfectionariloru, care au valórea loru practica si scintifica; cea d'antaiu este unu tésu de o presiune puternica si de o reductiune în movimentulu seu rotativu dela o circumferintia la unu arcu de cercu de 35 grade, detorita profesorulu de constructiuni mecanice alu acestei scoli d-iui C. G. o r o n é n u, si-a dou'a este unu putintia de batutu lapte, combinatu cu dóue miscari de rotatiune, care de siguru, întrece pe ori-care de péna acumu, avédu în vedere cele 20 minute la care ajunge cineva spre a avé untu din lapte dulce.“

Mai departe arata, că dela 15 Augustu 1879 si péna adi scóla a cheltuitu cu materialele 8200

lei si a produsu unu venitu de 10,700 lei. Mai este de remarcatu, că la iniciativ'a d-lui directoru se propune acumu eleviloru si limb'a germana si totu d. Directoru a introdusu în scóla „cass'a de economia scolara“, unde facare elevu depune regulatu micela sume ce le póte avé, asia, că dupa 4 ani absolvandu scóla, elevii potu esi c'unu micu capitalu, care se le póta, cumu díce Romanulu, învinge greulu nevoii. —

Progresssele ce le face scóla de Arte si Meserii din Ploiesci sunt fórté îmbucuratórie din tóte punctele de vedere si amu dori numai, că artele si meseriile se fia îmbraciate în tóta Romani'a cu aceeași sollicitudine cá în orasiulu Ploiesci. Felicitamu pe d. directoru Goronénu pentru frumósele successse dobéndite într'unu timpu atátu de scurtu.

Dela sinódele eparchiali romane gr. or.

(Urmare.)

Se pune la ordinea dilei raportulu comisiunei financiare relative la conclusele congresului nationalu privitorie la bugetele consist. metropol. pe periodulu dela 1875—1880 inclusive, conformu carora din spesele totale de 15,900 fl. cadu pe dieces'a Caransebesiului în proportiune egala cu celelalte diecese 5300 fl. Sinodulu decide platirea acestei sume, insarcinéza inse pe consistoriulu diecesanu a-se adresá din nou către congresulu nationalu, că repartitiunea speseloru consistoriulu metropolitanu sè se faca dupa numerulu sufleteloru din diversele provincii ale metropoliei, ceea ce este mai dreptu si mai ecuitabilu.

Din raportulu asternutu de comisiunea scolara se constata, că cercetarea scóleloru în dieces'a Caransebesiului a fostu fórté neregulata, deóráce din 16490 de copii obligati la scóla în decursulu anului 1877/8 abia cercetara 8283 de copii. La incheierea siedintiei parintele Episcopu comunica sinodulu telegram'a Episcopulu dela Aradu, prin care impartasiesce decisiunea sinodulu aradanu în privinti'a cheiei de impartire a fonduriloru comune si cere notificarea telegrafica a conclusulu sinodulu caransebesianu.

În siedinti'a a V-a din 2/14 Maiu d-lu Vinc. Babesiu aduce la cunoscentia, că sinodulu din Aradu a luat u acelasu conclusu în cauzele de controversa cu Serbii, ca si sinodulu dia Caransebesiu a adausu, inse unu punctu nou si anume: că Romaniloru din comunele amestecate, în care s'a încercatu împaciuirea dér' n'a successu, le remane liberu de a nu mai asteptá, ci a cere, că processsele lor de despartire sè se încépa fara amanare la tribunalele competente. Sinodulu iea actu de acést'a impartasire.

Se pune la ordinea dilei raportulu comisiunei insarcinate cu revisiunea reportulu Episcopiei fonduriloru comune. Din acestu reportu se constata, că starea fonduriloru la finea anului 1878 a fostu urmatóri'a: 1. Fondulu bisericescu-nationalu 424,438 fl. 34 1/2 cr.; 2. Fondulu scolaru cu auct'ascolaria 94,469 fl. 21 1/2 cr.; 3. Fondulu de pensiune 25,278 fl. 10 cr.; 4) Fondulu „Balla“ 14,364 fl. 31 cr.; 5. Fondulu convictualu aradanu 6554 fl. 80 cr.; 6. Fondulu seminariulu „Raiacici“ 3403 fl. 52 1/2 cr. Sum'a totala a acestoru fonduri este de 568,508 fl. 29 1/2 cr. Budgetulu Epitropiei fonduriloru comune este preliminaru pe 1880 cu 4440 fl., din cari 2760 fl. cá salarii, era 1680 fl. la diverse. Conclusele luate de sinodu în priviat'i'a propuneriloru mai importante ale Epitropiei sunt analóge cu cele luate de sinodulu din Aradu. Dupa finirea discussiunei raportulu asternutu de Epitropia fonduriloru comune se cetesce adress'a de felicitare catre M. S. imperatulu si regele pentru logodirea principelului mostenitoriu cu principess'a belgiana Stefani'a. Sinodulu primesce cu unanime urari entusiastice adress'a cetita.

(Va urmá.)

Impartirea ofrandeloru pentru inundati.

XLI.

Processu-verbalu incheiatu în comun'a **Siardu** la 26 Aprile (8 Maiu) 1880 în present'i'a d-loru delegati ai comitetulu pentru Romanii inundati, instituitu în Brasiovu, a primariulu din comun'a Tentiu Vasile, Ghiur'a si a juratulu din aceeași comuna George Mermenzanu.

Domnii delegati trecédu prin comun'a **Tentiu** au visitatu locurile inundate de riulu Ampoiulu si au provocatu pe primariu, că se vina c'unu juratu si ca satenii pagubiti la Siardu spre a se face processulu-verbalu.

Presentandu-se memoratii la cancelari'a notariala din Siardu s'au impartitu ajutóre la urmatorii:

Lui Iuonu Hónd'a, Astemie Ghiur'a, Iliná Hanasiulu a Pascului, Paraschiva Bolca, a lui Pavelu, Filipu Simeonu, Dumitru Muresanu, Nicolae Ghiura, Iuona Bolca lui Alexa, Ilie Simziana Cocenea, Veduv'a lui Ignatu Hanasiu, Filimonu Bolca a lui Tóderu, Tom'a Bolca a Anei Siei, Ilie Ilie, Dumitru Dreganu, Nechifore Dreganu, Petru Malea, Moise Ciucuratu, Ana Bolca, Tóderu Lungu, Tóder Filipu si Damianu Turca li s'au datu câte 5 fl. v. a. (105 fl.) Veduvei Anic'a Lungu din Zlatna, care a pagubitu multu prin inundare, i s'au datu asemenea 5 fl.

Pentru Tóderu Lungu, Tóderu Filipu si Damianu Turcu, cari nu s'au potutu infacisiá, fiindu bolnavi, s'au datu banii ce li se cuviniu în suma de 15 fl. v. a. primariulu Vasile Ghiur'a spre ai înmána fara intardiare respectiviloru inundati.

Spre adeverire urméza subscrierile.

(L. S.) Vasilie Ghiur'a, jude si Georgiu Mermenzanu, juratu — subscrisi prin

(L. S.) Moise Metesiu adj. not.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

[Teatrulu germanu în Brasiovu si în Sibiiu.] Ministrulu de interne ungaru a refusat a mai dá concessiune si pentru anulu viitoriu trupei teatrale germane de sub directiunea lui Dorn. Acést'a trupa, care de multi ani dá representatiuni în Brasiovu si Sibiiu, este silita acumu de a parasi Transilvani'a si, fiindu-cá cu greu va poté fi inlocuita prin alta cu deosebire, déca ministrulu reserva concessiunea numai pentru trupe maghiare, poporatiunea sasa-germana din aceste dóue orasie va fi lipsita póte pentru multu timpu de unu teatru germanu. Diarele sasesci atribuiru mesureri ministrulu scopulu de a maghiarisá. „P. Lloyd“ esplica acumu casulu asia, că numai directorulu Dorn 'i s'a refusat concessiunea si ministrulu n'a avutu scopulu de a opri ori-ce representatiuni germane. „Deutsche Ztg.“ reproducédu comunicatulu din „Pestee Lloyd“, dice, că numai dupa ce au vedintu, ce primire caldúrsa li s'a facutu Sasiloru din Brasiovu si din Sibiiu la Vien'a, s'au decisu a dá acea aplicare linistitóre, indata ce inse se voru termina serbarile tirului si tirorii sasi se voru întórce acasa, voru reveni si d-nii din Budapest'a earasi la tactic'a lor cea vechia asupritóre de nationalitatea germana.

[Afacerea Seemann-Lieszkovsky.] Arbitriulu, care s'a constituitu în afacerea acést'a, publica sentinti'a s'a, prin care declara în unanimitate pe d. Iosifu de Lieszkovsky de neaptd e a dá satisfactiune. Sentinti'a fú scrisa în limb'a maghiara si germana si subscrisa de toti membrii arbitriulu, si motivele s'au luatulu la protocolu si s'au impartasitu secundantiloru. Acést'a sentintia dice, că afacerea e „curatu personala“ si stá indirectu numai în legatura cu pretins'a ofensare a tricolorulu ungarescu. La partea politica a acusaliloru lai Bela Deutsch nu s'a reflectatu, cu atátu mai multu inse s'au luatulu în considerare multele acusari de natura privata, si proprietele marturisiri ale lui Lieszkovsky, apoi încoretatitile comise si tóta portarea lui în afacerea acestui duelu. Totu pe bas'a acestei sentintie secundantii au declaratulu afacerea Seemann-Lieszkovsky de terminata.

[Din Brusel'a.] Festivitatile aniversarei a 50-a a independentiei Belgiei au decursu dupa programa. În 21 l. c. avú locu inaugurarea monumentulu regelui Leopoldu I, care este asediatu în gradin'a dela Laeken pe o inaltime, care oferire o privire frumósa asupra capitalei belgiane. Intrég'a familia regala cu principele mostenitoriu Rudolf si princess'a Stefani'a fidantiat'a lui, au asistatu la acést'a serbare stralucita, fiindu salutata de aclamarile multime adunate. Ministrulu de interne tienú apoi unu discursu mai lungu, adressatu Regelui si Reginei, asupra meriteloru lui Leopold I, care, cá primu rege alu Belgianiloru si-a facutu intrarea în Brusel'a la 1831. Dupa ministru a vorbitu guvernorulu dela Brabant, care a raportatu asupra modululu, cumu s'a înfiintiatu acestu monumentu prin contribuiuri mici, dér' generale din partea poporulu recunoscétoriu. Regele a respunsu ambiloru vorbitori, dupa acést'a statulu a fostu desvélita.

[Din Albumulu „Macedo-Romanu“], pusu de câteva dile sub pressa, s'a trasu — scrie „Binele Publicu — péna la liter'a D. Se scie, că tóte articulele tramise pentru acestu albumu, fia ele románe, fia în limb'a straina se punu dupa liter'a alfabetica a numeloru autoriloru; pe lónga acést'a ori ce articulu tramisu se va tiparí cu propri'a ortografia a auto-

rului, astfel, că „Albumul“ va fi, la terminarea lui, unu adevăratu mosaicu limbisticu ortograficu. Unu singuru lucru 'i mai lipsese, pentru că mosaiculu „Macedo-Romanu“ se nu mai lase nimicu de doritu sub respectulu estetice: semenarea ilustratiunilor in insusi corpulu „Albumului“, in locu de a fi surghiunite la sfersitu, dupa cumu se dice, că ar' fi hotaritu comitetulu Societatii Macedo-Romane.

[B à i l e d e m a r e.] Dela Constanti'a in Dobrogea se serie, că nouele băi de mare de acolo sunt foarte bine cercetate. Ce se atinge de confortulu necessariu pentru ospeti, apoi elu nu lipsese si petrecerea la tiermulu mării devine astfel foarte placuta, mai cu séma sér'a.

(A s a s s i n u l u m a m e i l u i S k o b e l e f f) locót. Uzatic e numai de 27 ani si se bucurá de increderea deosebita a generalului Skobelev. Elu a intratu la 1877 in divisiunea lui Skobelev, mai tardiu a intratu in armat'a rumeliota si apoi in gendarmeria internationala. Elu inca de pe candu erá elevu alu scólei de ingineri din Petersburg stá in relatiuni cu canteretie franceze. Cu paralele ce le capetá de a casa elu ducea o vieatia usióra. Se crede, că asasinulu a avutu relatiuni amoróse cu-o servitóre a dómnei Skobelev, dela care a aflatu planulu caletoriei si că mam'a generalului ducea multi bani cu sine. Asasinulu posede ordinulu lui Vladimir, sabi'a de auru si crucea S. George.

(U n u i u b i l e u c u r i o s u) a serbatu — scrie „Westung. Grenz.“ — in 23 l. c. unu fumatoriu passionatu, unu cunoscutu concetatiu alu nostru. Astadi diminétia a fumatu adeca ultim'a tigara „Virginia“ din doudieci mi. Respectivulu are datin'a de a pastrá dela fiacare virginia, ce-o fuméza, paiulu ce se afla intr'insa si acuma avea adunate 40 legaturi de câte 500 paie de aceste. Elu a inceputu se fumeze „Virginia“ inainte cu vreo diece ani, a fumatu dér' pe di, termenu de medicu 6 bucati. Pentru satisfacerea pasiunii sale a platitu erariulu socotindu bucat'a numai cu 4 1/2 cr. in totalu 850 fl. si deórece e inca in anii cei mai buni se póte asteptá, că in alti 10 ani va mai fumá inca 20,000 „Virginia“, ceea ce ar' face laolalta unu capitalu de 1850 fl. aruncatu in ventu. Pasiunea fumatului ilu costa dér' pe respectivulu 100 fl. pe anu. Déca in locu se o fumeze ar' dá sum'a de 100 fl. cu dobénda de 5 percente si ar' lasá dobénda intodéuna ia capitalu, ar' avé dupa doudieci de ani unu capitalu de vreo 3060 fl. Din acestu esemplu se póte vedé, că multi fumatori pasiunati si-ar' poté pune la o parte unu capitalu insemnatu, déca ar' preferi a economisá paralele ce le platescu pe tigari si déca, in locu de paielu din „Virginia“, ar' aduná mai bine crucerii, ce-i dá pe aceste tigari.

[I u s t i t i ' a C i o r i l o r u.] Unu diaru din Elveti'a publica o intemplare foarte originala, veduta de unu locitoru d'acolo, care o povestese astfel: „Spre séra m'amu coboritu dintr'unu munte acoperitu cu ghiatia spre o vale incungiuurata de bradi. M'amu miratu de multimea de ciori cu uritulu loru căraitu, cari sburau in giurulu vârfulor bradiloru si in urma se perdeau in adéncimea vlei. Ajungendu aci, amu veditu unu spectaculu minunatu. Vreo 70 de ciori formau unu cercu intinsu, in alu carui'a medilocu siedeá o singura colega. Căraitulu, care se audiea, erá asiá de tare, in câtu me ametise. Din candu in candu ciorile, cari formá cerculu, taceau, pe candu cea din medilocu pareá, că ea numai ia cuventulu, căci cărăiea singura cu mare zelu. Indata inse ce tacea acésta, se pareá, că cele d'impregiuurulu ei 'si esprimeau tóte d'odata opiniunea loru. Aceste desbateri au duratu mai multu timpu si erá ceva foarte curiosu, d'a vedé pe acesti aripati oratori negri facéandu-si unii altor'a semne cu capulu si strigéandu-si la urechia câtu poteau de tare. Deodata intregulu stolu návali asupra ciórei din medilocu; penele nenorocitei incepura se sbóre prin aeru si in puşine momente a fostu facuta bucati. Atunci am auditu povestindu in mai multe rânduri pe nise vechi venatori, fara că se credu, ba chiaru ridiéndu de asemenea lucruri. Candu se fíni executi'a, intrég'a societate se ridica si sburá inainte. O mare crima trebuie se fi comissu ciór'a essecutata, căci pentru vre unu simpla furtu séu altele aseminea, nu se ivesce de câtu celu multu o cërta, care totdeuna se resolve intre hotiu si pagubasiu. Póte că papase intrég'a clocitura a vreunui vecinu ceea ce se intempla adese-ori acestoru nobile paseri. „Rsb. V.“

Provocare.

Apropiandu-se diu'a de 7 Augustu in care Asociatiunea Transilvana 'si va tiené siedintiele in Turd'a, comitetulu centralu pentru primire róga pe toti Domnii aceia, carora li s'au incredintiatu colectarea baniloru pentru acoperirea speselor de primire, se binevoiesca a tramite colectele pe finea lunei acestia la comitetulu susu numitu, cu atátu mai multu, cu câtu comitetulu are lipsa de a se orientá fatia cu primirea si spesele recerute.

Turd'a 22 Iuliu 1880.

Pentru comitetulu centralu:

Anania Moldovanu m. p.
vice-presiedinte.

Sciri ultime.

Constantinopolu 27 Iuliu. Astadi a fostu predatu respunsulu inaltei Porti la not'a colectiva a mariloru poteri. Se accentuéza intr'insulu, că dorinti'a esprimeata de congressulu dela Berlinu in privinti'a regularei frontarielorur turco-grece nu se póte nici cu hotarirea conferentiei.

Dupa acést'a Pórt'a essaminéza cestiunea din punctu de vedere strategicu si alu gruparei teritoriale a rasselorur si declara, că este imposibilu a cedá Ianina, Mezaros si Larissa. In fine declara Pórt'a că e gat'a a face concessiuni Greciei si róga pe poteri, de a imputernici pe ambasadorii din Constantinopolu, spre a se pune in intielegere pentru stabilirea unei linie definitive.

Vien'a 26 Iuliu. Pe aci circula sgomotulu că imperatulu nu va mai caletori la manevrele din Galiti'a. Caus'a, se dice, că ar' fi consideratiuni ale politicei esterióre, faşia de Russi'a.

(M a r e g r i n d i n a.) Dela Helhii in apropierea Brasiovului primimu scirea că Marti in 26 l. c. a cadiatu acolo grindina ne mai pomenita. Ghiatia avea marimea unui ou de gaina si a nimicitu intr'o jumetate de óra gradini si campuri. Ómenii speriatu alergara de pe campu cu capetele sangerate.

Cu 1 Iuliu st. v. 1880 s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóieli nóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31 Iuniu st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu reinói *de cu vreme*, pentru cá diuariulu se li se póta tramite regulatu. De la 1 Iuliu st. v. incolo diuariulu se va tramite numai acelorur domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretiuulu abonamentulu la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Nr. 631 / a. f. s. gr.

Escriere de concursu.

Pentru anulu scolasticu 1880/81 suntu a se conferi urmatórele stipendie:

1. unulu de 200 fl. v. a. pe anu pentru unu ascultatoriu la drepturi.
2. unulu de 400 fl. v. a. pe anu la tehnica,
3. unulu de 200 fl. v. a. la silvanistica,

4. unulu de 200 fl. v. a. la academia comerciala.
5. unulu de 200 fl. v. a. la artele frumóse.
6. unulu la o preparandia de statulu cu 60 fl. v. a. pe anu.
7. dóue de câte 60 fl. v. a. pre anu la unu institutu agronomicu din Austro-Ungari'a.
8. trei la scól'a de cadeti fiacáre câte cu 25 fl. v. a.
9. La meserie si anume:
 - a) trei la zidária (murária) cu câte 20 fl. v. a. fiacare pe anu,
 - b) trei la lemnaria (bardasia, Zimmermanns-Handwerk) cate cu 20 fl. v. a.
 - c) unulu la moraritu cu 20 fl. v. a. pre anu.
10. unulu pentru unu practicante (subiectu) la apotecaria cu 20 fl. v. a.
11. unulu pentru unu invetiaceleu la negutiatoria cu 20 fl. v. a.
12. Una modista séu croitóre de vestminte femeiesci 20 fl. v. a. — pre anu.

Toti cãti voru voi a capetá vreunulu din aceste stipendie, voru avé a documentá cu atestate valide:

A. că suntu I. preste totu: descendinti de granitarii din fostulu II-lea regimentu romanu de margine din Ardealu.

B. că au portare morala buna si

C. prin atestatu medicale, că 'su deplinu senatosi II in parte au a dovedi:

Cei de sub 1, 2, 3, 4 si 5 că au absolvatu gimnasiulu séu dupa impregiuurari scól'a reala si au depusu esamenulu de maturitate cu succesu bunu. Cei de sub 6 si 10, că au absolvatu celu puşinu patru clase gimnasiali cu succesu bunu. Cei de sub 7, 9 si 11 că au absolvatu vro scóla triviala séu trei clase ale scolei normali, ér cei de sub 8, că 'su elevi ai unei scole de cadeti, au portare morala buna, in studie facu progresu bunu si 'su seraci.

Fia-care concurinte 'si va substerne suplic'a instruita cu documintele aratate mai in susu pëna la 10 Augustu st. n. 1880 la 6 óre dupa amédu, adresate cátra comitetulu administratoriu de fondurile scolastice granitiaresci din Naseudu. Cererile intrate mai tardiu nu se voru considera.

Totodata se provóca fiacare stipendistu de pëna acuma, care inca nu 'si-ar'u fi substernutu documintele de progresu in studie séu meserie, că pana la terminulu aratatu (10 Augustu a. c.) se 'si substërna testimoniele despre esaminele de statulu séu despre celea preparative, ori despre esaminele ordinari, séu câte doue testimonie de colloquie din studie anuali, ori câte patru din studie semestrali, ér meseriesii testimoniele dela maiestrii, că facu progresu bunu, se porta bine si e sperantia, că voru fi maestri buni si diligenti, apoi clausul'a pe a-cestea dela preotulu locale, că cercetéza sant'a biserica in Dumineci si in serbatorile cele mari. Cei ce nu se voru legitima astfelu si nu voru aratá motive escusatóre, voru pierde stipendiulu neconditionatu, si numai pe bas'a unui concursu nuóu voru mai poté ajunge la vreunu stipendiu din nou.

Dela comissiunea administratoria de fondurile scolastice granitiaresci.

Naseudu 15 Iuliu 1880.

Presiedintele: p. Secretariulu
Mihala'siu. Dr. Tanco.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 27 Iuliu st. n. 1880.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	71.50	Oblig. rurali ungare . . .	94.20
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	72.60	„ „ Banat-Timis. . .	94.25
Losurile din 1860 . . .	131.—	„ „ Transilvane. . .	93.50
Actiunile bancei nation. . .	824.—	„ „ croato-slav. . .	93.75
„ instit. de credita 275.50		Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a 3 luni. . .	118.05	Galbini imperatesci . . .	5.55
		Napoleond'ori . . .	9.36 1/2
		Marci 100 imp. germ. . .	57.85

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.